

Bruxelles, 14.11.2012
COM(2012) 673 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Plan de salvagardare a resurselor de apă ale Europei

{SWD(2012) 381 final}
{SWD(2012) 382 final}

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Plan de salvagardare a resurselor de apă ale Europei

1. MOTIVELE CARE STAU LA BAZA PLANULUI: STAREA APELOR DIN UNIUNEA EUROPEANĂ NU ESTE SUFICIENT DE BUNĂ!

Apa este esențială pentru viața omului, natură și economie. Ea este o resursă care se regenerează în permanență, dar este în același timp finită și nu poate fi nici produsă, nici înlocuită cu alte resurse. Apa dulce constituie doar aproximativ 2 % din toată cantitatea de apă a planetei, iar cererile concurente pot duce, până în 2030¹, la un deficit estimat al aprovizionării cu apă pe plan mondial de 40 %².

Politica UE în domeniul apei a reușit să contribuie la protejarea resurselor noastre de apă. Prezentul **Plan de salvagardare a resurselor de apă ale Europei** urmărește îndepărtarea obstacolelor care împiedică desfășurarea unor acțiuni de salvagardare a resurselor de apă ale Europei și se bazează pe o evaluare extinsă a politicii existente. Planul are la bază o mulțime de informații și analize, inclusiv Raportul AEM despre starea apelor, evaluarea planurilor statelor membre de management al bazinelor hidrografice, realizată de Comisie, revizuirea politicii privind deficitul de apă și seceta³ și verificarea caracterului adecvat al politicii UE privind apa dulce⁴. Mai mult, planul este însoțit și de o evaluare a impactului⁵. Planul se bazează pe consultări publice extinse atât în cursul elaborării sale, cât și în cadrul verificării caracterului adecvat, la care au participat publicul larg, părțile interesate, statele membre și alte instituții și organisme ale UE⁶. Planul recunoaște că mediile acvatice diferă foarte mult pe teritoriul UE și de aceea nu propune o soluție universal valabilă, în conformitate cu principiul subsidiarității. El evidențiază teme cheie care includ: o mai bună exploatare a terenurilor, abordarea problemei poluării apei, creșterea eficienței utilizării apei și a rezilienței resurselor de apă și o mai bună guvernanta din partea celor implicați în gospodărirea resurselor de apă.

¹ Planificarea viitorului resurselor noastre de apă, un raport al Grupului pentru resursele de apă în 2030, http://www.mckinsey.com/client_service/sustainability/latest_thinking/charting_our_water_future

² <http://www.eea.europa.eu/themes/water/publications-2012>

³ Raportul Comisiei referitor la punerea în aplicare a Directivei-cadru privind apa (2000/60/CE) – Planurile de management al bazinelor hidrografice și Comunicarea Comisiei referitoare la Raportul privind revizuirea politicii europene privind deficitul de apă și seceta, adoptată împreună cu prezentul plan.

⁴ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei referitor la verificarea caracterului adecvat al politicii UE privind apa dulce.

⁵ Document de lucru al serviciilor Comisiei – Evaluarea impactului, care însoțește Comunicarea „Plan de salvagardare a resurselor de apă ale Europei”, incluzând o listă completă a studiilor care au fost folosite la elaborarea planului.

⁶ Rezoluția Parlamentului European din 3 iulie 2012 referitoare la punerea în aplicare a legislației UE privind apa, înaintea adoptării unei abordări generale necesare a provocărilor cu care se confruntă Europa în domeniul apei, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2012-0273+0+DOC+XML+V0//RO>. A se vedea și Avizul Comitetului Regiunilor privind rolul autorităților regionale și locale în promovarea unei gestionări durabile a apei (30 iunie 2011), <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:259:0013:0018:RO:PDF>; și Avizul Comitetului Economic și Social European privind integrarea politicii în domeniul apei în celelalte politici europene (15 iunie 2011), <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:248:0043:0048:RO:PDF>

1.1. Contextul politic

Politica UE în domeniul apei a contribuit cu succes la protecția apelor de-a lungul ultimelor trei decenii. Locuitorii Europei se pot simți în siguranță atunci când beau apă de la robinet și când înoată în mii de zone costiere, ape curgătoare și lacuri din toată Uniunea Europeană. Poluarea din surse urbane, industriale și agricole este reglementată, iar acest lucru a adus îmbunătățiri semnificative ale calității apelor europene, în special prin reducerea excesului de nutrienți. Drept urmare, specii de pești reprezentative precum somonul și speciile de sturioni s-au întors, în unele locuri, în apele curgătoare europene.

În 2000, Directiva-cadru a UE privind apa (DCA)⁷ a abordat pentru prima dată într-o manieră cuprinzătoare toate provocările cu care se confruntă apele din UE, clarificând faptul că gospodărirea apei înseamnă mult mai mult decât distribuția și tratarea apei, ci implică exploatarea și gestionarea terenurilor, care afectează calitatea și cantitatea apei deopotrivă, necesită coordonare cu amenajarea teritoriului din partea statelor membre și integrarea în prioritățile de finanțare. DCA a stabilit obiectivul de obținere a unei stări bune până în 2015. Acest termen limită se apropie. Conform raportului AEM despre starea apelor și evaluării efectuate de Comisia a planurilor de management al bazinelor hidrografice elaborate de statele membre în temeiul Directivei-cadru privind apa, acest obiectiv va fi probabil atins pentru un pic mai mult de jumătate (53 %) din apele UE. Sunt, prin urmare, necesare acțiuni suplimentare de amploare pentru a proteja și îmbunătăți apele din UE.

Principalele cauze ale efectelor negative asupra stării apelor sunt legate între ele. Ele includ schimbările climatice, exploatarea terenurilor, activități economice precum producerea de energie, industria, agricultura și turismul, dezvoltarea urbană și schimbările demografice. Presiunea exercitată de aceste cauze ia forma emisiilor de poluanți, a suprautilizării apei (stresul hidric), a unor modificări fizice ale corpurilor de apă și a unor evenimente extreme precum inundațiile și seceta, care vor lua amploare dacă nu se iau măsuri. Drept urmare, starea ecologică și chimică a apelor din UE este amenințată, mai multe zone din UE se confruntă cu riscul deficitului de apă, iar ecosistemele acvatice — de ale căror servicii depind societățile noastre — pot deveni mai vulnerabile la evenimente extreme precum inundațiile și seceta. Este de importanță capitală să se abordeze aceste provocări pentru a conserva baza noastră de resurse pentru viață, natură și economie și pentru a proteja sănătatea umană.

UE trebuie să se concentreze pe creșterea ecologică și să devină mai eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor (incluzând apa) pentru a realiza o redresare sustenabilă în urma actualei crize economice și ecologice, a se adapta la schimbările climatice și a-și forma reziliență la dezastre. Prin soluționarea acestor provocări se obține un potențial semnificativ de stimulare a competitivității și creșterii sectorului european al apei, care include 9 000 de IMM-uri active și oferă 600 000 de locuri de muncă directe doar în cadrul companiilor din domeniul aprovizionării cu apă. Există și potențial pentru creștere ecologică în cazul altor sectoare legate de apă (industriile consumatoare de apă, dezvoltarea tehnologiei în domeniul apei etc.), unde inovarea poate genera niveluri mai mari de eficiență în exploatare.

Șaizeci la sută din teritoriul UE se situează în bazine hidrografice transfrontaliere. Ciclurile hidrologice sunt în așa fel interconectate încât exploatarea terenurilor dintr-o țară poate afecta precipitațiile dincolo de frontiere sale. Mai mult, piața europeană, politicile comune ale UE și politicile statelor membre au, toate, efecte semnificative asupra stării apei. De aceea, Comisia propune **Planul de salvagardare a resurselor de apă ale Europei**. Scopul său pe termen lung

⁷ Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei. JO L327, 22.12.2000.

este de a asigura sustenabilitatea tuturor activităților care au un impact asupra apei, garantând astfel disponibilitatea apei de bună calitate pentru o utilizare a apei durabilă și echitabilă. Acest obiectiv este deja inclus, în varii forme, în Directiva-cadru privind apa. Planul ne va ajuta la realizarea acestui obiectiv prin identificarea obstacolelor și a unor modalități de a le îndepărta.

2. „STAREA BUNĂ A APELOR” ȘI CUM POATE FI EA OBTINUTĂ: MAI BUN, MAI MULT, MAI NOU

Deși obiectivul planului nu este nou, este pentru prima oară când sunt disponibile atât de multe informații despre starea apelor pe continent, în special datorită planurilor de management al bazinelor hidrografice elaborate de statele membre în temeiul Directivei-cadru privind apa și evaluărilor mai sus-menționate. Aceste informații, împreună cu opiniile exprimate de părțile interesate, converg în a arăta că actualul cadru juridic al UE privind apa este extins, flexibil și, în esență, adecvat pentru a aborda provocările cu care se confruntă mediul acvatic. Cu toate acestea, este nevoie de **o mai bună punere în aplicare** și de **o integrare mai mare** a obiectivelor politicii în domeniul apei în alte domenii de politică, cum sunt PAC (politica agricolă comună), fondurile de coeziune și structurale și politicile privind energiile din surse regenerabile, transporturile și gestionarea integrată a dezastrilor. Rațiunile aplicării și integrării actuale deficitare sunt complexe și au fost analizate în evaluarea impactului care însoțește prezentul document. Ele constau într-o serie de probleme de gospodărire a apei, legate de utilizarea insuficientă a instrumentelor economice, de lipsa sprijinului pentru măsuri specifice, de slaba guvernanta și de lipsa cunoștințelor. Doar într-un număr minoritar de cazuri a fost identificată o lipsă a cunoștințelor care ar necesita **completarea** actualului cadru cu noi măsuri de natură legislativă/juridică.

În mod clar, succesul abordării propuse de plan va depinde de dorința statelor membre de a implica părțile interesate și de acțiunile pe care le vor întreprinde în acest sens, precum și de cursul pe care îl vor da propunerilor Comisiei pentru a pune mai bine în aplicare legislația existentă. În acest sens, strategia comună de implementare a Directivei-cadru privind apa, care implică toate statele membre și părțile interesate relevante, trebuie să își continue rolul pozitiv în procesul de implementare a DCA. Planul încearcă să pornească de la strategia comună de implementare, acolo unde este posibil, pentru a obține participarea și a facilita punerea în aplicare a propunerilor Comisiei. Recurgerea la strategia comună de implementare nu implică însă renunțarea de către Comisie la rolul său de executare în ceea ce privește legislația în domeniul apei. În funcție de progresul făcut de statele membre în soluționarea propriilor deficiențe de implementare, s-ar putea să se dovedească necesară inițierea unor proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor. Este posibil să trebuiască să se recurgă și la inițiative legislative.

Secțiunile următoare abordează domeniile problematice și sugerează căile de urmat în ceea ce privește exploatarea terenurilor, starea ecologică, starea chimică și poluarea apei, eficiența utilizării apei, vulnerabilitatea apei și probleme transversale. Nu trebuie însă uitat că toate acestea sunt aspecte interconectate ale gestionării apei, iar măsurile propuse vor contribui la atingerea unor scopuri multiple. De exemplu, se așteaptă ca măsurile privind eficiența utilizării apei și vulnerabilitatea apei să aibă un impact pozitiv asupra stării ecologice și chimice și viceversa.

2.1. Exploatarea terenurilor și starea ecologică a apelor din UE: probleme și soluții

Raportul AEM privind starea apelor și evaluarea planurilor statelor membre de management al bazinelor hidrografice realizată de Comisie indică faptul că starea ecologică bună este atinsă actualmente în 43% dintre corpurile de apă dulce raportate și se preconizează că măsurile suplimentare incluse în planuri vor ridica procentul la 53% până în 2015.

Deși evaluările stării ecologice necesită încă ameliorări, se pare că presiunea cea mai răspândită asupra stării ecologice în UE (prezentă în 19 state membre) provine din modificări ale corpurilor de apă⁸ datorate, de exemplu, barajelor pentru centrale hidroelectrice și navigație sau drenărilor terenurilor pentru agricultură, rambleuri de protecție împotriva inundațiilor.

Se cunosc moduri de a face față acestor presiuni și ele ar trebui aplicate. Acolo unde unele structuri existente, construite pentru centrale hidroelectrice, navigație sau pentru alte scopuri, întrerup continuitatea apelor curgătoare și, adesea, migrația peștilor, măsurile de atenuare precum **trecătorile pentru pești și scările pentru pești** ar trebui să reprezinte practici standard. Acest lucru se petrece acum, în special la construcțiile noi, ca urmare a cerințelor din Directiva-cadru privind apa [articolul 4 alineatul (7)], însă este important să se postechipeze progresiv structurile existente pentru a îmbunătăți starea apei. Dacă există planuri de a aduce noi modificări semnificative corpurilor de apă, **evaluările strategice de mediu (ESM)**⁹ trebuie făcute în plus față de **evaluările impactului asupra mediului (EIM)**¹⁰ pentru proiecte specifice. De exemplu, planurile naționale și regionale de dezvoltare a hidroenergiei trebuie să facă obiectul unei evaluări strategice de mediu cu scopul de a se identifica locul în care ar putea fi amplasate digurile pentru a reduce la minimum efectele negative asupra mediului și vulnerabilitatea la riscurile de dezastre ori pentru a compara planurile cu dezvoltarea surselor alternative regenerabile¹¹. În mod asemănător, evaluările strategice de mediu ale planurilor de dezvoltare a navigației pe căi interioare trebuie să analizeze ce căi de navigație interioară ar putea face față celui mai mare trafic cu cele mai reduse costuri de mediu și în cea mai sustenabilă combinație cu alte moduri de transport¹². Comisia va veghea în mod special ca articolul 4 alineatul (7) să fie aplicat. Problemele transfrontaliere trebuie de asemenea abordate în cadrul relațiilor UE cu țările terțe, inclusiv în cadrul politicilor europene de vecinătate și extindere.

Presiunea din partea agriculturii și a protecției împotriva inundațiilor poate fi atenuată sau evitată. Metodele includ crearea unor **zone tampon**, care oferă continuitate biologică între apele curgătoare și malurile acestora și utilizarea, ori de câte ori este posibil, a unei **infrastructuri verzi** precum refacerea zonelor riverane, a zonelor umede și a câmpiilor inundabile care să rețină apa, sprijinirea biodiversității și a fertilității solului, evitarea

⁸ Așa-numitele presiuni hidromorfologice care afectează aproximativ 40% din corpurile de apă.

⁹ Directiva 2001/42/EC a Parlamentului European și a Consiliului privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului. JO L 197, 21.7.2001.

¹⁰ Directiva 85/337/CEE a Consiliului privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului OJO L 175, 5.7.1985, modificată ulterior. Comisia se așteaptă ca revizuirea viitoare a Directivei EIA să contribuie și ea la realizarea obiectivelor în domeniul apei, ajutând la identificarea efectelor asupra apei într-un mod mai cuprinzător.

¹¹ A se vedea documentul intitulat: *WFD and Hydro-morphological pressures Policy Paper, Focus on hydropower, navigation and flood defence activities - Recommendations for better policy integration*. http://circa.europa.eu/Public/irc/env/wfd/library?l=/framework_directive/thematic_documents/hydromorphology/hydromorphology/ EN 1.0 &a=d

¹² A se vedea, de exemplu, Convenția internațională pentru protecția fluviului Dunărea, Declarația comună privind navigația, http://www.icpdr.org/main/sites/default/files/Joint_Statement_FINAL.pdf

inundațiilor și a secetei. Aceasta reprezintă o alternativă valoroasă la infrastructura clasică „cenușie” (de exemplu, rambleuri, diguri și baraje). Trebuie acordată o atenție specială evitării degradării cursurilor superioare. Acestea sunt corpuri de apă de mici dimensiuni (care sunt pepiniere pentru multe specii de pești), adesea puse în pericol, conform EAM, de lucrările agricole (drenaj, umplere) și desecare. Iazurile cu pește joacă și ele un rol important în reținerea și depozitarea apei în peisaj, în evitarea inundațiilor și a eroziunii.

Pentru rezolvarea acestei probleme, în propunerile Comisiei de cadru financiar multianual (CFM) pentru perioada 2014-2020¹³ sunt înscrise instrumente solide de integrare a politicilor care ar putea stimula foarte mult adoptarea unei infrastructuri verzi. Angajamentul propus, și anume angajarea a 20 % din bugetul UE pentru integrarea climatului în CFM, ar trebui să majoreze sprijinul pentru toate măsurile din domeniul apei legate de adaptarea la schimbările climatice. Elementele care țin de zonele de interes ecologic avute în vedere în propunerea Comisiei privind ecologizarea **pilonului I al PAC**, de exemplu zonele tampon, ar putea servi ca măsuri de retenție naturală a apei, un tip de infrastructură verde. Măsurile respective ar putea fi și sprijinite financiar din **fondurile de coeziune și structurale** ca alternativă la infrastructura „cenușie”. Propunerea pentru noul **Fond european pentru afaceri maritime și pescuit** (FEPAM) include măsuri de promovare a dezvoltării unei acvaculturi durabile, oferind sprijin pentru conservarea și îmbunătățirea mediului, a biodiversității, gestionarea peisajului și a caracteristicilor tradiționale ale zonelor de acvacultură.

Propunerile Comisiei cu privire la CFM trebuie sprijinite și dezvoltate ulterior în dispoziții de aplicare. Statele membre trebuie să acorde suficientă prioritate obiectivelor politicii din domeniul apei atunci când negociază acorduri de parteneriat cu Comisia pentru programarea cheltuielilor din fondurile UE.

Ca să extindă infrastructurile verzi, statele membre ar trebui să își intensifice eforturile de integrare a politicilor la nivel național. Ele trebuie să facă din plin uz de planuri de management al bazinelor hidrografice care necesită o abordare integrată a gestionării resurselor de apă în domeniul de politică precum agricultura, acvacultura, energia, transporturile și gestionarea integrată a dezastrelor. Comisia propune elaborarea unor **orientări cu privire la măsurile de retenție naturală a apei în cadrul strategiei comune de implementare** pentru a facilita această abordare integrată și va avea de asemenea în vedere elaborarea unor orientări cu scopul de a asigura un nivel adecvat de protecție a apelor conchilicole.

În ceea ce privește presiunile cele mai întâlnite legate de starea ecologică a apelor din UE (în 16 state membre), pe locul doi se află presiunea cauzată de **captarea în exces a apei**. Distribuția în exces a apei către utilizatorii dintr-un bazin hidrografic din cauza unei supraestimări a cantităților disponibile ori a presiunii economice sau politice trebuie deosebită de captarea apei, care este ilegală deoarece este realizată fără autorizație sau cu încălcarea unei autorizații date.

Pentru a soluționa problema **distribuției în exces**, în numeroase bazine hidrografice din UE este necesar ca gospodărirea cantitativă a apei să fie plasată pe o bază mult mai solidă: și anume, identificarea **fluxului ecologic**, adică a cantității de apă necesare pentru ca ecosistemul acvatic să continue să prospere și să furnizeze servicii pe care să ne putem baza. Este esențial în acest sens să admitem că atât calitatea, cât și cantitatea apei sunt strâns legate de conceptul de „stare bună”. Nu există însă nicio definiție la nivelul UE a fluxului ecologic și

¹³ http://ec.europa.eu/budget/reform/commission-proposals-for-the-multiannual-financial-framework-2014-2020/index_en.htm

nici o percepție comună referitoare la modul de calcul al acestuia, deși ele reprezintă condiții premergătoare unei aplicări coerente a sa. Pentru umplerea acestei lacune, Comisia propune elaborarea unui **document de orientare** în cadrul strategiei comune de implementare a Directivei-cadru privind apa, prin intermediul procesului său deschis și participativ. Odată convenite o definiție și o metodologie de calcul comune, ele trebuie implementate în următorul ciclu de planuri de management al bazinelor hidrografice, care urmează a fi adoptate până la sfârșitul anului 2015.

În privința **captării ilegale**¹⁴, deși revine statelor membre responsabilitatea de a folosi toate mijloacele pentru aplicarea legislației UE și naționale, recurgerea la imaginile prin satelit și la informațiile derivate, precum cele furnizate de Programul de monitorizare globală pentru mediu și securitate (GMES), ar putea să le fie de mare ajutor la identificarea zonelor irigate mult peste limita permisă de autorizații naționale sau chiar fără autorizație. De aceea, Comisia propune colaborarea cu statele membre care se confruntă cu problema captării ilegale cu scopul de a propune **servicii GMES** care să folosească din plin informațiile deținute la nivel de state membre pentru a detecta captarea ilegală.

Tabelul 1

Acțiunile propuse în plan	Cine le va întreprinde?	Termenul limită
Elaborarea unor orientări privind măsurile de retenție naturală a apei în cadrul strategiei comune de implementare (infrastructură verde).	Comisia, statele membre și părțile interesate	2014
Ecologizarea pilonului I al PAC pentru a sprijini măsurile de retenție naturală a apei (prin zonele de interes ecologic).	Comisia și statele membre	Începând din 2014
Folosirea fondurilor structurale și de coeziune și a împrumuturilor de la BEI pentru a sprijini măsurile de retenție naturală a apei.	Comisia, BEI și statele membre	2014-2021
Elaborarea unor orientări referitoare la fluxul ecologic (și contabilizarea apei) în cadrul strategiei comune de implementare.	Comisia, statele membre și părțile interesate	2014
Utilizarea serviciilor GMES pentru detectarea captării ilegale.	Comisia și statele membre	Începând din 2013

2.2. Starea chimică și poluarea apelor din UE: probleme și soluții

Informațiile furnizate în Planurile de management al bazinelor hidrografice cu privire la starea chimică nu sunt suficient de clare pentru a stabili un scenariu de referință pentru 2009, anul

¹⁴ Este greu de obținut o cifră fiabilă privind captarea ilegală însă, conform ministrului spaniol al mediului, în 2006 existau în Spania 510 000 de puțuri ilegale (*WWF, Illegal water use in Spain Causes, effects and solutions, May 2006*).

adoptării planurilor. Deși s-au înregistrat îmbunătățiri ale calității chimice a corpurilor de apă în ultimii 30 de ani, situația referitoare la substanțele prioritare — reprezentând baza pentru evaluarea stării chimice introdusă de Directiva-cadru privind apa — este sub așteptări.

Evaluarea **stării chimice** indică faptul că starea unei proporții mari (aproximativ 40%) din corpurile de apă este **necunoscută**. Monitorizarea este în mod evident insuficientă și neadecvată în multe state membre, în special atunci când nu sunt monitorizate toate substanțele prioritare, numărul corpurilor de apă monitorizate este foarte limitat și/sau selecția compartimentului din mediul acvatic în care sunt monitorizate substanțele nu este corespunzătoare.

Îndeplinirea **obligațiilor de monitorizare** în temeiul Directivei-cadru privind apa este fundamentală pentru a sprijini un proces decizional solid, în special deoarece costul monitorizării este net inferior costului luării unor decizii nepotrivite.

Înainte de Directiva-cadru privind apa, UE a abordat probleme importante de poluare chimică din surse punctuale și difuze și de poluare de alt tip a mediului acvatic prin adoptarea mai multor documente legislative, inclusiv **Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale**¹⁵, **Directiva privind nitrații**¹⁶, **Directiva privind produsele de protecție a plantelor**¹⁷ și **Directiva privind emisiile industriale**¹⁸. Aceste directive protejează resursele de apă de poluarea cu nutrienți și/sau cu alte substanțe chimice provenite din agricultură, gospodării și sectorul industrial.

Deși punerea în aplicare a acestor directive a înregistrat progrese semnificative, nu s-a obținut conformitatea deplină, iar acest lucru împiedică realizarea obiectivelor de mediu pe care le conțin. Poluarea din surse difuze și punctuale exercită încă presiuni importante asupra mediului acvatic în aproximativ 38 %, respectiv 22% din corpurile de apă din UE. Eutrofizarea datorată unei încărcări excesive cu nutrienți rămâne o amenințare majoră la adresa bunei stări a apei întrucât îmbogățirea cu nutrienți este prezentă în aproximativ 30% din corpurile de apă din 17 state membre. Pentru contracararea acestor amenințări, este nevoie de extinderea zonelor vulnerabile la nitrați și de intensificarea programelor de acțiune. Este de asemenea important să se îmbunătățească nivelurile de conformitate în privința tratării apelor reziduale prin planificarea pe termen lung a investițiilor și prin planuri de implementare (inclusiv fonduri UE și împrumuturi de la BEI). Autoritățile naționale trebuie să asigure că autorizațiile pentru emisii industriale pe care le eliberează furnizează valori limită de emisie (ELV) coerente cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT) și țin seama de obiectivele pertinente în domeniul apei.

Legislația UE privind substanțele chimice (REACH)¹⁹ și **produsele de protecție a plantelor și produsele biocide**²⁰ a recunoscut necesitatea de a evalua riscurile acestora pentru mediul

¹⁵ Directiva 91/271/CEE a Consiliului privind tratarea apelor urbane reziduale. JO L135, 30.5.1991.

¹⁶ Directiva 91/676/CEE a Consiliului privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole. JO L375, 31.12.1991.

¹⁷ Directiva 91/414/CEE a Consiliului privind introducerea pe piață a produselor de uz fitosanitar, JO L 230, 19.8.1991, abrogată prin Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, JO L309, 24.11.2009.

¹⁸ Directiva 2008/1/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind prevenirea și controlul integrat al poluării. JO L 28, 29.1.2008, înlocuită de Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale, JO L 334, 17.12.2010.

¹⁹ Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45/CE și de

acvatic și, dacă este cazul, de a impune restricții cu privire la modul în care acestea pot fi utilizate ori de a refuza complet autorizarea folosirii lor. În orice caz, măsurile în amonte trebuie preferate soluțiilor în aval (măsuri de curățare).

Directiva privind utilizarea sustenabilă a pesticidelor²¹ a fost identificată în propunerile Comisiei pentru reforma PAC în vederea unei posibile includeri în mecanismul de ecocondiționalitate. Punerea în aplicare eficace a acestei directive ar putea completa măsurile luate în temeiul legislației privind produsele de protecție a plantelor și ar putea ajuta la reducerea și mai mare a poluării apei datorate utilizării produselor de protecție a plantelor. Pentru a contribui la acest lucru, este important ca propunerea Comisiei de includere a acestei directive în mecanismul de ecocondiționalitate să fie sprijinită.

În privința legislației referitoare la **medicamente**, există o diferență între protecția mediului acordată în cadrul legislației privind medicamentele pentru uz uman²² și cea privind medicamentele pentru uz veterinar²³. Ambele prevăd evaluarea riscurilor pentru mediu și examinarea, pentru fiecare caz în parte, a necesității unor măsuri de protecție²⁴, însă doar autorizațiile pentru medicamentele de uz veterinar țin seama de preocupările legate de mediu. Poluarea mediului cu reziduuri farmaceutice reprezintă o problemă emergentă. Comisia trebuie să prezinte un raport despre amploarea acestei probleme, împreună cu o evaluare a necesității de a aduce modificări legislației UE privind medicamentele sau de a introduce alte acte legislative ale UE²⁵. Pe baza informațiilor disponibile, la 31 ianuarie 2012, Comisia a propus o modificare a Directivei privind standardele de calitate a mediului și a Directivei-cadru privind apa²⁶, printre altele pentru a adăuga 15 substanțe celor prioritare enumerate în cadrul legislației respective, inclusiv trei medicamente. Odată adoptată, această modificare va consolida rolul Directivei-cadru privind apa în identificarea riscurilor pentru sau prin intermediul mediului acvatic. Ea va permite și obținerea de date de monitorizare care vor fi utile pentru elaborarea măsurilor viitoare.

abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769/CEE a Consiliului și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE și 2000/21/CE ale Comisiei, JO L 396/1, 30.12.2006.

²⁰ Directiva 98/8/CE a Parlamentului European și al Consiliului privind comercializarea produselor biocide, JO L123, 24.4.1998, înlocuită de Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide, JO L 167, 27.6.2012.

²¹ Directiva 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor, JO L 309, 24.11.2009.

²² Directiva 2001/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a unui cod comunitar cu privire la medicamentele de uz uman, JO L 311, 28.11.2001.

²³ Directiva 2001/82/CE a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a unui cod comunitar cu privire la produsele medicamentoase veterinare, JO L311, 28.11.2001.

²⁴ Directiva 2004/27/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 de modificare a Directivei 2001/83/CE de instituire a unui cod comunitar cu privire la medicamentele de uz uman, JO L136, 30.4.2004.

²⁵ A se vedea considerentul 6 din Directiva 2010/84/UE a Parlamentului European și a Consiliului de modificare, în ceea ce privește farmacovigilența, a Directivei 2001/83/CE de instituire a unui cod comunitar cu privire la medicamentele de uz uman, JO L348, 31.12.2010; și considerentul 3 din Regulamentul (UE) nr. 1235/2010 al Parlamentului European și al Consiliului privind modificarea, în ceea ce privește farmacovigilența medicamentelor de uz uman, a Regulamentului (CE) nr. 726/2004 de stabilire a procedurilor comunitare privind autorizarea și supravegherea medicamentelor de uz uman și veterinar și de instituire a unei Agenții Europene pentru Medicamente și a Regulamentului (CE) nr. 1394/2007 privind medicamentele pentru terapie avansată, JO L348, 31.12.2010.

²⁶ Propunere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivelor 2000/60/CE și 2008/105/CE în ceea ce privește substanțele prioritare din domeniul politicii apei. COM(2011) 876, 31.1.2012.

Tabelul 2

Acțiunile propuse în plan	Cine le va întreprinde?	Termenul limită
Directiva-cadru privind apa: implementarea cerințelor de raportare.	Comisia	În curs
Directiva privind nitrații: extinderea zonelor vulnerabile la nitrați și consolidarea programelor de acțiune.	Statele membre	În curs
Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale: îmbunătățirea nivelurilor de conformitate în privința tratării apelor reziduale prin planificarea pe termen lung a investițiilor (inclusiv fonduri UE și împrumuturi de la BEI). Pregătirea unor planuri de implementare	Statele membre (și Comisia pentru fondurile UE, BEI pentru împrumuturi) Statele membre, Comisia	2018 2014
Directiva privind emisiile industriale: să asigure că autorizațiile pentru emisii industriale furnizează valori limită de emisie (ELV) coerente cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT) și țin seama de obiectivele pertinente în domeniul apei.	Statele membre	Începând din 2016
Directiva privind utilizarea sustenabilă a pesticidelor: adăugarea la mecanismul de ecocondiționalitate din cadrul PAC.	Consiliul, PE, Comisia	Imediat ce condițiile din propunerea Comisiei sunt îndeplinite (adică cel mai devreme în 2014)
Medicamente: prezentarea unui raport referitor la medicamente și mediu.	Comisia	2013
Directiva privind standardele de calitate a mediului: adoptarea propunerii de modificare făcute de Comisie.	Consiliul, PE	2012-2013

2.3. Utilizarea eficientă a apei în UE: probleme și soluții

Utilizarea sustenabilă a resurselor de apă din Europa, în special din punct de vedere cantitativ, reprezintă o adevărată provocare pentru responsabilii cu gospodărirea apei, date fiind anumite fenomene de la nivel mondial precum schimbările climatice și evoluțiile demografice. Raportul AEM despre starea apei evidențiază tendințe

îngrijorătoare ce indică creșterea și răspândirea și mai mare a **deficitului de apă și a stresului hidric**, care se preconizează că vor afecta, în 2030, aproximativ jumătate din bazinele hidrografice din UE. Pentru a răspunde acestei provocări, pe lângă ameliorarea distribuției apei pe baza unui flux ecologic, trebuie luate **măsuri pentru utilizarea eficientă a apei** cu scopul de a economisi apă și, în numeroase cazuri, de a economisi deopotrivă energie.

Articolul 9 din Directiva-cadru privind apa prevede implementarea unor **politici de stabilire a prețurilor** care să ofere un stimulent pentru utilizarea eficientă a apei. Prețul este un instrument puternic de sensibilizare a consumatorilor și combină beneficiile de mediu cu cele economice, stimulând totodată inovarea. **Contorizarea** este o condiție prealabilă a oricărei politici stimulative de stabilire a prețurilor. Articolul 9 prevede de asemenea **recuperarea costurilor** (inclusiv a costurilor legate de mediu și de resurse) pentru serviciile legate de utilizarea apei, luând în considerare principiul „poluatorul plătește”. Comunicarea din 2007 a Comisiei privind deficitul de apă și seceta²⁷ a inclus opțiuni legate de „fixarea prețului corect al apei”, „repartizarea mai eficientă a apei” și „promovarea unor tehnologii și a unor practici care permit o utilizare eficientă a apei”. Aceste măsuri privind utilizare eficientă a apei se încadrează în obiectivul global de utilizare eficientă a resurselor al Strategiei Europa 2020²⁸.

După cum s-a subliniat în revizuirea politicii privind deficitul de apă și seceta, realizată de Comisie, s-a înregistrat un progres limitat în ceea ce privește implementarea instrumentelor de politică identificate în comunicarea din 2007. Revizuirea evidențiază marele potențial nevalorificat al măsurilor privind utilizarea eficientă a apei în toate sectoarele principale consumatoare de apă (agricultură, industrie, rețele de distribuție, clădiri și producția de energie). În revizuire se precizează că introducerea contorizării apei și a obiectivelor în materie de eficiență a utilizării apei la nivel sectorial ar oferi o bază mai solidă pentru măsuri eficiente și orientate de protecție a apei. O evaluare a planurilor de management al bazinelor hidrografice realizată în temeiul Directivei-cadru privind apa evidențiază faptul că situația nu este cu mult mai bună în ceea ce privește articolul 9: nu se aplică o politică stimulativă și transparentă de stabilire a prețurilor în domeniul apei în toate statele membre și în toate sectoarele consumatoare de apă și din cauza lipsei contorizării. În doar 49% din planurile de management al bazinelor hidrografice se prevede schimbarea politicii de stabilire a prețurilor în domeniul apei pentru stimularea unei utilizări mai eficiente a apei și doar 40% includ măsuri de îmbunătățire a contorizării apei. Faptul de a nu fixa un preț pentru o resursă limitată ca apa poate fi privit ca o subvenție dăunătoare mediului. Mai mult, interpretarea restrictivă a conceptului de „servicii legate de utilizarea apei” de către unele state membre stă în calea progresului implementării politicilor de recuperare a costurilor care depășesc domeniul apei potabile și pe cel al salubrității²⁹. Aceasta limitează considerabil posibilul impact al dispozițiilor respective din Directiva-cadru privind apa.

Menținând **măsurile de executare** pentru a asigura respectarea articolului 9, Comisia va încerca să faciliteze punerea în aplicare prin elaborarea unui **document de**

²⁷ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu, Rezolvarea problemei deficitului de apă și a secetei în Uniunea Europeană. COM(2007) 414, 18.7.2007.

²⁸ Foaie de parcurs către o Europă eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor, COM (2011) 571, 20.9.2011.

²⁹ Ca urmare a unei plângeri, Comisia a inițiat proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor împotriva a nouă state membre pentru interpretarea restrictivă pe care o dau conceptului de „servicii legate de utilizarea apei”.

orientare în cadrul **strategiei comune de implementare**. Documentul de orientare se va axa pe metodologia de **analiză a costurilor și beneficiilor** măsurilor legate de utilizarea apei în favoarea rentabilității și a continuării implementării conceptului de plată pentru servicii ecosistemice. Aceasta va ajuta la identificarea măsurilor pentru utilizarea eficientă a apei și totodată la implementarea principiului „poluatorul plătește”. De asemenea, existența unei politici de stabilire a prețurilor pentru apă este privită în cadrul propunerilor Comisiei ca o condiție *ex ante* pentru obținerea finanțării pentru anumite proiecte din fondurile de dezvoltare rurală și de coeziune. Dacă respectivele propuneri sunt sprijinite, ele ar fi un stimulent suplimentar pentru o politică eficientă de stabilire a prețurilor în domeniul apei.

Comisia a identificat o serie de acțiuni suplimentare care ar putea îmbunătăți foarte mult gospodărirea cantitativă a apei și eficiența utilizării apei în Europa, contribuind în acest fel și la îndeplinirea obiectivelor calitative legate de apă.

Mai întâi, împreună cu AEM, Comisia a dezvoltat o **contabilizare a apei** la nivelul bazinelor și al subbazinelor hidrografice. Această contabilizare va trebui perfecționată în continuare împreună cu statele membre și părțile interesate în contextul strategiei comune de implementare a Directivei-cadru privind apa, însă ea furnizează „veriga lipsă” pentru gospodărirea apei în multe bazine hidrografice. Ea indică responsabililor cu gospodărirea apei ce cantitate de apă intră și iese dintr-un bazin hidrografic și ce cantitate de apă se poate estima în mod realist că va fi disponibilă înainte să aibă loc distribuția. Contabilizarea apei acoperă o lacună prin reunirea unor cunoștințe care erau disponibile până acum numai într-o formă dispersată și fragmentară. Dacă este implementată la scară largă, contabilizarea ar putea constitui un ajutor prețios pentru rezolvarea problemelor legate de deficitul de apă, de exemplu printr-o mai bună analiză a categoriilor structurale și episodice de stres hidric și prin oferirea unei mai bune percepții asupra indicatorilor resurselor de apă. Contabilizarea apei este strâns legată de identificarea fluxului ecologic dat fiind că ar trebui să asigure că nevoile naturii sunt respectate și că bilanșurile hidrologice dintr-un bazin hidrografic se mențin în limite sustenabile. Numai contabilizarea apei nu este însă suficientă, deoarece informațiile pe care le furnizează reprezintă doar baza pentru luarea de măsuri.

În al doilea rând, pentru creșterea eficienței utilizării apei, autoritățile responsabile cu managementul bazinelor hidrografice trebuie să stabilească **obiective legate de utilizarea eficientă a apei** pentru bazinele hidrografice care sunt — sau se preconizează că vor fi — afectate de stresul hidric, pe baza unor **indicatori ai stresului hidric** elaborați în cadrul procesului strategiei comune de implementare și aplicați la nivel de bazin hidrografic. Aceste obiective trebuie să vizeze toate sectoarele principale consumatoare de apă (industria, producția de energie, agricultura, gospodăriile etc.) și trebuie să fie legate strâns de obiectivul privind starea bună. Ele trebuie combinate cu politica stimulativă de stabilire a prețurilor pentru apă menționată mai sus pentru a se evita eventualul **efect de ricoșeu** (creșterea eficienței utilizării apei determină mai degrabă creșterea decât scăderea utilizării și consumului de apă). Obiectivele ar putea deveni parte din procesul de distribuție a apei și de stabilire de obiective în cadrul planurilor de management al bazinelor hidrografice. Acest lucru ar putea permite realizarea de economii de apă și energie în beneficiul ecosistemelor acvatice, limitarea costurilor și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Pentru a asigura coerența și comparabilitatea, Comisia propune elaborarea unei **metologii comune la nivelul UE** pentru fixarea de obiective în materie de eficiență a utilizării apei, care ar urma să fie adoptată în cadrul procesului strategiei comune de implementare.

În al treilea rând, pentru a promova utilizarea eficientă a apei în sectorul construcțiilor, Comisia a analizat opțiunile disponibile și a hotărât să elaboreze niște criterii voluntare referitoare la eticheta ecologică a UE și la achizițiile publice ecologice³⁰ pentru principalele produse din domeniul apei și să sprijine includerea produselor **din domeniul apei** în planul de lucru privind proiectarea ecologică, în domeniul de aplicare specificat în respectivul plan³¹. Această opțiune oferă mai multe avantaje: este simplă pentru consumatorii care vor găsi în viitor pe piață numai dispozitive și produse mai eficiente în domeniul apei etichetate clar în funcție de eficiență; se bazează pe o abordare progresivă întrucât nu necesită postechiparea clădirilor existente, ci înlocuirea treptată pe piață a produselor vechi cu unele mai eficiente; va permite realizarea unor economii de energie considerabile deoarece o mare parte din apa consumată de gospodăria este încălzită. Economii de energie estimate pentru robinete și dușuri sunt echivalente cu 10,75 milioane de tone echivalent petrol în 2020 și cu aproximativ dublul acestei valori în 2030. Aceste economii sunt echivalente cu aproximativ 3,5% din totalul energiei utilizate în gospodăria în UE 27 sau cu aproximativ 1% din totalul energiei utilizate în UE 27.

În al patrulea rând, în domeniul agriculturii, propunerile Comisiei de **reformă a PAC**, actualmente în discuție, prevăd (în cadrul pilonului II destinat dezvoltării rurale) posibilități de finanțare pentru îmbunătățirea **eficienței irigațiilor** într-o manieră coerentă cu obiectivele Directivei-cadru privind apa și care să evite efectul de ricoșeu. Acestea includ reduceri minime ale consumului de apă. Se speră că aceste măsuri vor fi sprijinite în textele PAC care vor fi aprobate în final. Acesta este un aspect important deoarece agricultura este responsabilă de 24% din captarea apei în Europa și, deși poate să nu pară mult comparativ cu valoarea de 44% aferentă captării pentru răcirea apei în producția de energie, impactul său asupra rezervelor este mult mai mare. În producția de energie, aproape toată cantitatea de apă de răcire se întoarce într-un corp de apă, dar pentru agricultură cantitatea reprezintă adesea doar o treime din total³².

În al cincilea rând, în privința problemei **pierderilor din rețelele de distribuție a apei**, Comisia crede că această problemă poate fi rezolvată doar de la caz la caz pentru a evalua beneficiile de mediu și economice ale reducerii pierderilor. Situația diferă foarte mult de la un stat membru la altul și în interiorul aceluiași stat membru, având în vedere că proporția pierderilor variază între 7% și 50% sau mai mult. Comisia va colabora cu industria apei din UE în scopul de a accelera elaborarea și diseminarea de **bune practici** cu privire la nivelurile sustenabile din punct de vedere economic ale pierderilor (SELL) și, în sens mai larg, a unei viziuni strategice asupra viitorului infrastructurii de alimentare cu apă pentru a ajuta industria să se adapteze la schimbările climatice într-o lume a resurselor tot mai limitate.

În fine, **comerțul cu apă** este un alt instrument, folosit în mod preponderent în afara UE, care ar putea contribui la creșterea eficienței utilizării apei și la soluționarea problemei stresului hidric dacă se implementează un plafon global sustenabil pentru

³⁰ Eticheta ecologică a UE, <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/>; EU Green Public Procurement, http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm

³¹ Directiva 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, JO L 285, 31.10.2009; Directiva 2010/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind indicarea, prin etichetare și informații standard despre produs, a consumului de energie și de alte resurse al produselor cu impact energetic, JO L 153, 18.6.2010.

³² <http://www.eea.europa.eu/articles/the-water-we-eat>

utilizarea apei. Comerțul cu apă implică costuri administrative destul de importante și, în principiu, are sens doar între consumatorii de apă dintr-un bazin hidrografic dat. Deși nu ar fi utilă instituirea unui astfel de sistem la nivelul UE, Comisia propune elaborarea unor **orientări în cadrul strategiei comune de implementare** pentru a ajuta la dezvoltarea comerțului cu apă în statele membre care aleg să recurgă la el.

Tabelul 3

Acțiunile propuse în plan	Cine le va întreprinde?	Termenul limită
Impunerea aplicării obligațiilor referitoare la stabilirea de prețuri pentru apă/recuperarea costurilor prevăzute de Directiva-cadru privind apa, inclusiv a contorizării dacă este cazul. Transformarea stabilirii de prețuri pentru apă/a recuperării costurilor în condiție <i>ex ante</i> în cadrul fondurilor de dezvoltare rurală și de coeziune.	Comisia Consiliul, PE și Comisia	În curs Începând din 2014
Elaborarea unor orientări în cadrul strategiei comune de implementare referitoare la schemele de comercializare și la o evaluare a raportului dintre costuri și beneficii	Comisia, statele membre și părțile interesate	2014
Transformarea reducerii consumului de apă în condiție prealabilă pentru unele proiecte de irigații din cadrul dezvoltării rurale.	Consiliul, PE și Comisia	Începând din 2014
Elaborarea unor orientări referitoare la contabilizarea apei (și la fluxul ecologic) în cadrul strategiei comune de implementare.	Comisia, statele membre și părțile interesate	2014
Elaborarea unor orientări referitoare la stabilirea de obiective în cadrul strategiei comune de implementare.	Comisia, statele membre și părțile interesate	2014
Includerea produselor din domeniul apei în planul de lucru privind proiectarea ecologică. Elaborarea unor criterii voluntare referitoare la eticheta ecologică a UE și la achizițiile publice ecologice.	Comisia	2012 2013
Diseminarea bunelor practici/a unor instrumente prin care să se atingă un nivel de pierderi sustenabil din punct de vedere	Comisia, statele membre și industria apei	2013

2.4. Vulnerabilitatea apelor din UE: probleme și soluții

Datele din evaluarea impactului aferentă planului indică tendințe de creștere a pierderilor de debit datorate secării apelor curgătoare și inundațiilor în Europa în ultimele decenii. Acest lucru evidențiază necesitatea de a crește reziliența ecosistemului acvatic pentru a se adapta la un climat în schimbare – ceea ce va crea, probabil, și presiuni suplimentare precum o temperatură mai ridicată a apei și specii străine invazive. În același timp, trebuie analizate măsurile bazate pe o abordare integrată a gestionării dezastrelor, destinate în mod specific să contabilizeze efectele unor evenimente extreme precum seceta și inundațiile ale căror frecvență, intensitate și daune ecologice și economice par să fi crescut în ultimii treizeci de ani.

Directiva UE privind inundațiile prevede elaborarea unor planuri de management al riscului de inundații până în 2015, astfel încât coordonarea cu al doilea ciclu al planurilor de management al bazinelor hidrografice, al căror termen limită este tot 2015, să fie completă. Planurile de management al riscului de inundații trebuie luate în considerare și la elaborarea planurilor de management transsectoriale și pentru riscuri multiple. Acest lucru ar trebui să antreneze o îmbunătățire a exploatarea terenurilor și a amenajării teritoriale care să țină seama în mod adecvat de schimbările climatice, de reziliența la dezastre și de nevoile de adaptare.³³

Printre măsurile care pot contribui foarte mult la limitarea efectelor negative ale secetei și inundațiilor se numără **infrastructura verde**, în special **măsurile de retenție naturală a apei**. Acestea includ refacerea câmpiilor inundabile și a zonelor umede care pot reține apa în perioadele cu precipitații abundente — sau excesive — în vederea utilizării ei în perioadele în care aceasta este insuficientă. Infrastructura verde poate ajuta la furnizarea de servicii ecosistemice în conformitate cu strategia UE în domeniul biodiversității³⁴. Reducerea impermeabilității solului este o altă măsură care poate reduce riscurile de inundații³⁵. Aceste măsuri trebuie incluse atât în planurile de management al bazinelor hidrografice, cât și în planurile de management al riscului de inundații și, după cum s-a menționat, ar trebui să devină o prioritate pentru finanțare în cadrul **PAC din fondurile de coeziune și structurale**.

Comunicarea din 2007 a Comisiei privind deficitul de apă și seceta a inclus, pe lângă opțiunile sus-menționate referitoare la utilizarea eficientă a apei, o sugestie de „a analiza posibilitatea unei infrastructuri de alimentare cu apă suplimentare”. Comunicarea a propus de asemenea o ierarhizare a unor soluții privind problema apei în cadrul căreia să fie luate în considerare opțiuni suplimentare de alimentare cu apă (de exemplu desalinizarea) numai după epuizarea tuturor celorlalte îmbunătățiri ale

³³ Comisia a elaborat sistemul european de sensibilizare la inundații ca instrument eficient de creștere a gradului de pregătire în caz de inundații transnaționale în Europa, care a fost adoptat ca parte din serviciul de gestionare a situațiilor de urgență al programului GMES.

³⁴ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor: Asigurarea noastră de viață, capitalul nostru natural: o strategie a UE în domeniul biodiversității pentru 2020. COM(2011) 244, 3.5.2011.

³⁵ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, *Guidelines on best practice to limit, mitigate or compensate soil sealing* (Orientări privind bunele practici de limitare, atenuare și compensate a impermeabilizării solului), SWD(2012) 101 final/2, 15.5.2012.

utilizării eficiente pe componenta cererii. Decizia respectivă trebuie să se bazeze pe o analiză a raportului dintre costuri și beneficii.

În cadrul consultărilor cu părțile interesate care au condus la elaborarea planului a fost înaintată o opțiune de alimentare alternativă care necesită atenția UE, și anume **refolosirea apei pentru irigații sau în scopuri industriale**. Se consideră că re folosirea apei (de exemplu a celei provenite din tratarea apelor reziduale sau din instalațiile industriale) are un impact mai redus asupra mediului decât alte opțiuni de alimentare alternative (transferurile de apă sau desalinizarea), însă este utilizată în UE numai într-o măsură limitată. Acest lucru pare să se datoreze lipsei unor standarde comune la nivelul UE în materie de mediu/sănătate pentru apa refolosită și posibilelor obstacole în calea liberei circulații a produselor agricole irigate cu apă refolosită. Comisia va analiza care este **cel mai potrivit instrument la nivelul UE** pentru a încuraja re folosirea apei, inclusiv un regulament de stabilire a unor standarde comune. În 2015, Comisia va prezenta o propunere, care va face obiectul unei evaluări a impactului adecvate, pentru a asigura menținerea unui nivel ridicat de protecție a sănătății publice și a mediului în UE.

În privința secetei, Comisia va continua să dezvolte un **observator european al secetei** care să funcționeze ca un sistem de alertă timpurie destinat să crească gradul de pregătire a statelor membre și a părților interesate. De asemenea, Comisia va aplica și cerințele pertinente din cadrul Directivei-cadru privind apa și – prin reacțiile sale față de primul ciclu de planuri de management al bazinelor hidrografice— va încuraja statele membre să integreze mai bine managementul riscurilor de secetă și aspectele legate de schimbările climatice în planurile lor viitoare de management al bazinelor hidrografice și atunci când elaborează planuri de management transsectoriale și pentru riscuri multiple.

Tabelul 4

Acțiunile propuse în plan	Cine le va întreprinde?	Termenul limită
Elaborarea unor orientări privind măsurile de retenție naturală a apei în cadrul strategiei comune de implementare (infrastructură verde).	Comisia, statele membre și părțile interesate	2014
Ecologizarea pilonului I al PAC pentru a sprijini măsurile de retenție naturală a apei (prin zonele de interes ecologic).	Comisia și statele membre	Începând din 2014
Folosirea fondurilor structurale și de coeziune și a împrumuturilor de la BEI pentru a sprijini măsurile de retenție naturală a apei.	Comisia, BEI și statele membre	2014-2021
Aplicarea cerințelor din Directiva-cadru privind apa relevante pentru managementul riscului de secetă.	Comisia	În curs
Elaborarea unor planuri de management al	Statele membre	2015

riscului de inundații		
Propunerea unor instrumente (de reglementare) privind standardele pentru re folosirea apei.	Comisia	2015
Continuarea dezvoltării observatorului european al secetei.	Comisia	2013-2014

2.5. Soluții transversale

Comisia a identificat o serie de opțiuni transversale pentru a facilita realizarea obiectivelor politicii UE în domeniul apei.

Parteneriatele de inovare în domeniul apei și al productivității și durabilității agriculturii lansate mai devreme anul acesta³⁶ vor ajuta la identificarea de soluții la provocările în domeniul apei în context urban, industrial și agricol. Acest lucru va duce la atingerea unor obiective de mediu și la crearea unor oportunități de piață. În domeniul apei există o piață mondială în creștere rapidă, care se estimează că va crește la 1 000 de miliarde de euro până în 2020. O majorare cu 1 % a ratei de creștere a industriei apei din Europa ar putea crea între 10 000 și 20 000 de noi locuri de muncă. Valorificând noi oportunități de piață semnificative, Europa poate deveni pe zi ce trece lider mondial de piață în ceea ce privește inovarea și tehnologia în domeniul apei. Parteneriatele de inovare vor încerca să faciliteze legăturile dintre cererea și oferta de soluții inovatoare și să disemineze soluțiile testate, de exemplu prin crearea unei *piețe* electronice și stabilirea de rețele specifice.

Celelalte opțiuni transversale pot fi incluse în mare în două domenii: ameliorarea **bazei de cunoștințe și a guvernantei**.

În privința bazei de cunoștințe, **sistemul european de informații privind apa (WISE)** conține deja un volum impresionant de date din întreaga UE cu privire la starea apei și la politica din domeniu. Există însă încă lacune. Informațiile sunt adesea limitate și nu sunt disponibile imediat la diverse niveluri decizionale. Comisia propune dezvoltarea acestui instrument pentru a asigura, prin planurile sale succesive de implementare, **completa interoperabilitate** cu sistemele de informații folosite la nivel de state membre și la nivel european în vederea îmbunătățirii înțelegerii noastre despre ecosistemele acvatice. În special, baza de cunoștințe va beneficia în urma elaborării și punerii în aplicare a Directivei INSPIRE³⁷, a SPIM (sistemul partajat de informații referitoare la mediu)³⁸ și a programului GMES, precum și de actualele lucrări de cercetare în domeniul apei din cadrul celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare și de cele care se vor desfășura în cadrul inițiativei Orizont 2020³⁹. În privința statisticilor referitoare la apă, Comisia va propune ca **regulamentele**

³⁶ Comunicarea Comisiei privind Parteneriatul european pentru inovare în domeniul apei, COM(2012) 216 final, 10.5.2012. Comunicarea Comisiei privind parteneriatul european pentru inovare „Productivitatea și durabilitatea agriculturii”, COM(2012) 79 final, 29.2.2012.

³⁷ A se vedea <http://inspire.jrc.ec.europa.eu/>

³⁸ A se vedea <http://ec.europa.eu/environment/seis/>

³⁹ A se vedea http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm

privind conturile și statisticile de mediu⁴⁰ să includă cerințele de informații cele mai utile pentru nevoile politicii în domeniul apei. În strânsă cooperare cu statele membre, Comisia va încerca de asemenea să **armonizeze și mai mult ciclurile de raportare** prevăzute de legislația în domeniul apei în scopul de a reduce sarcina administrativă, propunând o mai mare integrare și, dacă este cazul, modificări orientate ale legislației în domeniu (Directiva-cadru privind apa, Directiva privind nitrații, Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale).

Comisia va continua să sprijine munca de îmbunătățire a interfeței dintre știință și politică și să dezvolte în continuare prototipul modelului hidroeconomic construit de Centrul Comun de Cercetare pentru a consolida evaluarea impactului planului. Aceasta va contribui și la evaluarea costurilor și beneficiilor scenariilor de referință și ale programelor de măsuri ale statelor membre, în coordonare cu alte instrumente de la nivel național și/sau la nivel de bazin hidrografic.

În privința guvernantei, Comisia propune, în cadrul strategiei comune de implementare, să instituie un **sistem** simplu și voluntar **de evaluare *inter pares*** prin intermediul căruia autoritățile din districtele hidrografice să poată să își prezinte proiectul de plan de management al bazinului hidrografic în vederea revizuirii de către alte autorități districtuale din același stat membru sau din alte state membre. Prin acest lucru se așteaptă să se favorizeze învățarea reciprocă și creșterea calității planurilor și a gradului de conformitate a acestora cu cerințele Directivei-cadru privind apa. Comisia ar putea ajuta la identificarea, pe baza evaluării planurilor de management al bazinelor hidrografice din cadrul primului ciclu, autoritățile din districtele hidrografice care ar putea profita cel mai mult de pe urma unui astfel de schimb.

Ca parte din reforma PAC, Comisia a propus introducerea unor **cerințe specifice din Directiva-cadru privind apa în mecanismul de ecocondiționalitate al PAC**. Detaliile acestei propuneri trebuie definite în acte delegate, însă ea ar putea, dacă este reținută, să ofere un puternic stimulent pentru îndeplinirea cerințelor din Directiva-cadru privind apa la nivel de fermă, precum autorizațiile de captare și îndiguire, reducând astfel presiunile semnificative exercitate de agricultură asupra mediului acvatic.

În cadrul acțiunilor subsecvente recentei Comunicări a Comisiei privind punerea în aplicare a măsurilor UE în domeniul mediului⁴¹, Comisia lucrează în prezent la **consolidarea cerințelor în materie de inspecții și supraveghere** aplicabile totalității legislației UE în domeniul mediului. Sectorul apei este unul dintre domeniile cheie care trebuie abordate. Comisia va analiza de asemenea modul în care colaborarea mai strânsă cu statele membre prin acorduri de parteneriat de punere în aplicare ar putea îmbunătăți conformitatea viitoare în privința unor aspecte precum distribuția în exces sau captarea ilegală.

Astfel cum s-a subliniat în Foaia de parcurs a Comisiei către o Europă eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor, apa este o resursă limitată a cărei utilizare

⁴⁰ Regulamentul (UE) nr. 691/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind conturile economice de mediu europene, JO L 192, 22.7.2011.

⁴¹ Comunicarea Comisiei „Optimizarea avantajelor obținute de pe urma măsurilor UE în domeniul mediului: creșterea încrederii prin ameliorarea cunoștințelor și a capacității de reacție”, COM(2012)95 final, 7.3.2012.

eficientă va aduce beneficii economice semnificative unei serii de sectoare economice. De aceea, Comisia va analiza aspectele legate de domeniul apei în cadrul **analizei anuale a creșterii**, precum și **recomandările specifice pentru fiecare țară** acolo unde este cazul pentru state membre individuale în cadrul procesului **semestrului european**. Pentru țări terțe, acest lucru va avea loc în contextul procesului de aderare și al dialogurilor structurate purtate cu țările învecinate ale UE.

În ultimul rând, Comisia sprijină folosirea **instrumentelor de sensibilizare** precum campaniile de comunicare⁴², sistemele de certificare⁴³ și determinarea amprentei ecologice⁴⁴ în scopul de a-i stimula pe consumatorii de apă să facă alegeri sustenabile.

Planul încearcă să obțină ameliorări la scară largă ale ecosistemelor acvatice, care vor contribui în mod pozitiv la obiectivul Strategiei UE în domeniul biodiversității de stopare a pierderii biodiversității și a degradării serviciilor ecosistemice în UE până în 2020 și de a reface această biodiversitate pe cât posibil. Planul va intensifica acțiunile menite să crească rezistența la dezastră⁴⁵ și să faciliteze adaptarea la schimbările climatice⁴⁶ și va atinge etapa referitoare la apă inclusă în Foaia de parcurs către o Europă eficientă din punctul de vedere al resurselor. Întrucât și presiunea terestră influențează în mare măsură starea mediului marin, planul va contribui la atingerea unei stări bune a mediului în temeiul Directivei-cadru „Strategia pentru mediul marin”⁴⁷, cu condiția să existe o coordonare corespunzătoare cu programele de măsuri din cadrul strategiilor pentru mediul marin al căror termen limită este 2015.

În privința corpurilor de apă transfrontaliere, Comisia va continua să încurajeze țările candidate și învecinate să își alinieze legislația la acquis-ul Uniunii Europene în materie de mediu și să asigure acestor țări asistență tehnică.

Tabela 5

Acțiunile propuse în plan	Cine le va întreprinde?	Termenul limită
Implementarea parteneriatelor de inovare în domeniul apei și al productivității și durabilității agriculturii	Comisia și părțile interesate	Începând din 2013
Modernizarea WISE.	AEM, Comisia, statele membre și părțile interesate	2015
Raționalizarea cerințelor în materie de raportare și statistică	AEM, Comisia, statele membre și	2014

⁴² A se vedea campania de comunicare *Generation Awake*, <http://www.generationawake.eu/en>

⁴³ A se vedea Sistemul european de gospodărire a apelor, <http://www.ewp.eu/activities/water-stewardship/>

⁴⁴ A se vedea ISO http://www.iso.org/iso/catalogue_detail?csnumber=43263

⁴⁵ Comunicarea Comisiei privind „O abordare comunitară în privința prevenirii dezastrilor naturale și a celor provocate de om”, COM (2009) 82 final.

⁴⁶ Comisia lucrează la elaborarea unei strategii integrate a UE de adaptare care va fi gata în 2013.

⁴⁷ Directiva 2008/56/CE de instituire a unui cadru de acțiune comunitară în domeniul politicii privind mediul marin; OJ JO L 164, 25.6.2008.

	părțile interesate	
Finalizarea modelului hidroeconomic.	AEM, Comisia, statele membre și părțile interesate	2013
Continuarea lucrărilor strategiei comune de implementare pe tema interfeței dintre știință și politică.	AEM, Comisia, statele membre și părțile interesate	În curs
Instituirea și folosirea unui sistem de revizuire <i>inter pares</i> a planurilor de management al bazinelor hidrografice în cadrul strategiei comune de implementare.	Comisia, statele membre și părțile interesate	2013-2016
Adăugarea cerințelor din Directiva-cadru privind apa mecanismului de ecocondiționalitate din PAC.	Consiliul, PE și Comisia	Imediat ce condițiile din propunerea Comisiei sunt îndeplinite (adică cel mai devreme în 2014)
Consolidarea cerințelor în materie de inspecții și supraveghere.	Comisia	2013
Analizarea recomandărilor din domeniul apei specifice fiecărei țări în cadrul semestrului european.	Comisia, Consiliul European	2013
Sprijinirea instrumentelor de sensibilizare cu privire la consumul de apă (de exemplu etichetarea voluntară și sistemele de certificare).	Comisia, statele membre și părțile interesate	În curs

2.6. Aspecte globale

Principala preocupare a planului o reprezintă apele Europei. Apa este o problemă de ordin local, însă este și o problemă globală interconectată cu multe probleme precum securitatea alimentară, deșertificarea, schimbările climatice, impactul dezastrelor naturale și antropice etc., toate acestea având dimensiuni economice, sociale și de securitate semnificative. UE este activă în multe dintre aceste domenii în urma angajamentelor asumate în cadrul Agendei 21, al celor trei Convenții de la Rio (pe tema deșertificării, a schimbărilor climatice și a biodiversității), al obiectivelor de dezvoltare ale mileniului (ODM) referitoare la apă, al Planului de implementare de la Johannesburg și, cel mai recent, al conferinței Rio+20. Acest angajament va continua să fie o prioritate principală pentru UE.

Întreaga lume a atins obiectivul de dezvoltare al mileniului stabilit pentru 2015 de reducere la jumătate a proporției persoanelor care nu au acces sustenabil la surse sigure de apă potabilă în 2011, însă în multe țări africane obiectivul privind accesul la apă rămâne neatins. Țările lumii sunt încă departe de îndeplinirea ODM-ului referitor la accesul la serviciile de salubritate

având în vedere că, în prezent, 2,5 miliarde de oameni nu au acces la servicii îmbunătățite de salubritate.

Creșterea populației și nevoile concurente ale consumatorilor de apă vor duce la o creștere a cererii de apă la nivel mondial cu 35-60% până în 2025. Aceasta s-ar putea dubla până în 2050⁴⁸. Aceste tendințe vor fi amplificate de schimbările climatice, cu implicații grave pentru securitatea alimentară.

Date fiind noua presiune exercitată de politica UE de dezvoltare⁴⁹, precum și prioritățile și strategiile țărilor și ale regiunilor partenere aflate în curs de dezvoltare, accentul în gospodărirea resurselor de apă în contextul cooperării pentru dezvoltarea UE trebuie să se pună pe aspectele următoare:

- **Accesul la surse sigure de apă potabilă și la servicii de salubritate de bază**, declarat drept al omului de Organizația Națiunilor Unite în 2010 și reafirmat în Declarația Rio + 20 în 2012⁵⁰.
- **Apă pentru creștere economică și dezvoltare sustenabilă.** UE va acorda o atenție specială distribuției și folosirii apei în sectoarele economice, agricultura durabilă și în lanțul apă-agricultură-energie-mediu.
- **Governanța în domeniul apei:** Un cadru instituțional eficace care să ducă la o bună guvernare în domeniul apei la nivel de bazin hidrografic este esențial pentru îndeplinirea angajamentului asumat prin Declarația Rio +20 „de a îmbunătăți semnificativ implementarea gestionării integrate a resurselor de apă la toate nivelurile, după caz”. O guvernare adecvată și o gospodărire durabilă a resurselor de apă la nivel regional și transfrontalier contribuie și ele la asigurarea păcii și a stabilității politice prin intermediul legăturii apă-securitate.

Va fi nevoie și de mecanisme de coordonare între partenerii din UE și regiunile partenere, care ar putea porni de la inițiativa UE privind apa.

Sprijinul UE acordat țărilor și regiunilor partenere trebuie să fructifice experiența și cunoștințele dobândite în domeniul gestionării apei în UE, în special prin punerea în aplicare a Directivei-cadru privind apa. Parteneriatul UE de inovare în domeniul apei ar putea de asemenea să ofere și să disemineze soluții inovatoare la provocările din domeniul apei cu care se confruntă țările în curs de dezvoltare.

Apa inclusă în produsele agricole și industriale comercializate, provenite din țările în curs de dezvoltare, trebuie luată în considerare în planurile de gospodărire a apei ale țărilor partenere și în politicile UE. În acest sens, UE trebuie să sprijine dezvoltarea unei gospodăriri durabile a apei în țările exportatoare, de exemplu prin creșterea utilizării eficiente a apei și o mai bună alegere a culturilor și a altor produse, în cadrul politicii de dezvoltare a UE.

Tabelul 6

Acțiunile propuse în plan	Cine	le	va	Termenul limită
----------------------------------	-------------	-----------	-----------	------------------------

⁴⁸ Raportul european 2011/2012 privind dezvoltarea http://ec.europa.eu/europeaid/what/development-policies/research-development/erd-2011-2012_en.htm

⁴⁹ O agendă a schimbării — COM (2011) 637 final, adoptată la 13 octombrie 2011.

⁵⁰ A se vedea <http://www.uncsd2012.org/index.html>

	întreprinde?	
Sprijinirea accesului la surse sigure de apă potabilă și la servicii de salubritate de bază.	Comisia, statele membre și părțile interesate	În curs și începând din 2014
Sprijinirea gestionării integrate sustenabile a resurselor de apă.	Comisia, statele membre și părțile interesate	În curs și începând din 2014

3. CONCLUZII ȘI PERSPECTIVE PENTRU POLITICA UE ÎN DOMENIUL APEI

Planul a stabilit măsuri cheie care trebuie luate de responsabilii cu gospodărirea apei și de factorii de decizie pentru abordarea provocărilor cu care se confruntă mediul acvatic.

Este posibil și necesar ca statele membre să amelioreze punerea în aplicare a Directivei-cadru privind apa și să reducă presiunea hidromorfologică din bazinele hidrografice europene prin refacerea continuității apelor curgătoare, de exemplu prin intermediul infrastructurii verzi. Se poate reduce astfel și vulnerabilitatea UE la inundații și secetă. În cadrul PAC, al fondurilor de coeziune și structurale, există posibilitatea de finanțare a dezvoltării unei infrastructuri verzi, în special dacă sunt sprijinite propunerile actuale ale Comisiei referitoare la CFM. Pot fi elaborate și orientări în contextul strategiei comune de implementare pentru sprijinirea acestui obiectiv.

Distribuția în exces a apei trebuie corectată și trebuie să respectăm nevoile naturii: fluxul ecologic. În cadrul procesului strategiei comune de implementare, Comisia va avea grijă să existe o înțelegere comună a acestui concept și a modalităților comune de calcul al fluxului respectiv. Pe parcursul lucrărilor de elaborare a planului, Comisia a instituit împreună cu AEM și o contabilizare a apei care va permite responsabililor cu gospodărirea apei să aibă o imagine mai realistă a disponibilității apei la nivelul bazinului hidrografic sau la nivelul subcaptării. Aceste instrumente, odată perfecționate în cursul procesului strategiei comune de implementare, vor permite o distribuție mult îmbunătățită a apei.

Poluarea din surse punctuale și difuze amenință în continuare starea apelor din UE, în ciuda progresului înregistrat în temeiul legislației privind nitrății, tratarea apelor reziduale, emisiile industriale, substanțele prioritare și produsele de protecție a plantelor. Este necesară o mai bună punere în aplicare a acestei legislații, iar Comisia își va menține măsurile care vizează asigurarea respectării sale. Sprijinul financiar al UE este disponibil, însă el poate doar completa, nu și înlocui planurile de investiții pe termen lung ale statelor membre și ale sectoarelor private în domeniile respective.

Utilizarea eficientă a apei poate ajuta la diminuarea problemelor legate de deficitul de apă și de stresul hidric. Stabilirea prețurilor pentru apă pe baza contorizării volumetrică este un instrument puternic prin care se poate crește eficiența utilizării apei, însă, în ciuda cerințelor juridice din Directiva-cadru privind apa, nu este folosită pe deplin. Comisia va continua să aplice cerințe în timp ce va continua să lucreze, în cadrul strategiei comune de implementare, la îmbunătățirea metodologiei pentru o recuperare adecvată a costurilor care să includă costurile de mediu. În plus, Comisia propune elaborarea, în cadrul strategiei comune de implementare, a unei metodologii comune pentru stabilirea de obiective în materie de utilizare

eficientă a apei care, dacă sunt pertinente, să fie integrate în planurile de management al bazinelor hidrografice. Îmbunătățirile în ceea ce privește utilizarea eficientă a apei sunt în mod special urgente în anumite sectoare. În agricultură, propunerea Comisiei referitoare la pilonul II din PAC (dezvoltare rurală) privește sprijinul pentru creșterea eficienței irigațiilor, dacă este aplicată o reducere a consumului de apă. Pentru clădiri, Comisia propune includerea produselor din domeniul apei în planul de lucru privind proiectarea ecologică, în domeniul de aplicare specificat în respectivul plan, o soluție rentabilă care ar putea avea beneficii secundare majore pentru reducerea consumului de energie.

Comisia va lua în considerare elaborarea unui instrument de reglementare care să stabilească standarde valabile la nivelul UE, referitoare la reutilizarea apei, înlăturând astfel obstacolele care stau în calea utilizării la scară largă a acestei surse alternative de aprovizionare cu apă, ceea ce ar contribui la reducerea deficitului de apă și la scăderea vulnerabilității.

O serie de instrumente transversale vor sprijini implementarea măsurilor incluse în plan. Parteneriatul de inovare în domeniul apei și al productivității și durabilității agriculturii va sprijini testarea și diseminarea de soluții inovatoare ajutând la corelarea cererii cu oferta de inovare. Modelul hidroeconomic dezvoltat de JRC îi va ajuta pe responsabilii cu gospodărirea apei să evalueze rentabilitatea măsurilor incluse în planurile lor de management al bazinelor hidrografice. Datorită dezvoltării sistemului WISE și creșterii interoperabilității sale va fi mai simplu pentru factorii de decizie să aibă acces la informațiile esențiale. Va fi disponibil un sistem de evaluare *inter pares* care să ușureze învățarea reciprocă în procesul de elaborare a planurilor de management al bazinelor hidrografice. Dacă actuala propunere a Comisiei referitoare la PAC este adoptată, adăugarea unor cerințe specifice din Directiva-cadru privind apa la mecanismul de ecocondiționalitate va oferi stimulente puternice pentru respectarea cerințelor respective. În fine, Comisia ar putea face recomandări specifice pentru fiecare stat membru ca parte din procesul semestrului european, cu scopul de a identifica acțiunile din care să aibă de câștigat atât mediul economic, cât și mediul acvatic.

La sfârșitul actualelor negocieri pentru CFM, Comisia va lua în considerare rezultatele acestora și, dacă se va dovedi necesar pentru atingerea obiectivelor politicii în domeniul apei, va face propuneri legislative suplimentare, după caz, de exemplu, cu privire la contorizare, măsurile de retenție naturală a apei și obiectivele privind utilizarea eficientă a apei.

Punerea în aplicare și monitorizarea propunerilor din plan se va baza, atunci când este cazul, pe strategia comună de implementare a Directivei-cadru privind apa în cadrul căreia Comisia le va prezenta și le va monitoriza. Comisia va institui și actualiza regulat un tablou de bord pentru verificarea progreselor realizate în privința punerii în aplicare. Directiva-cadru privind apa trebuie reexaminată și eventual revizuită până în 2019. La pregătirea acestei reexaminări, Comisia va lua în considerare stadiul punerii în aplicare a tuturor aspectelor conținute în plan și, dacă este necesar, va propune modificări ale directivei pentru a facilita realizarea obiectivelor sale. Aceste modificări ar putea să transforme unele dintre propunerile facultative incluse în plan în cerințe obligatorii din punct de vedere juridic în cazul în care abordarea voluntară se dovedește insuficientă.

Planul a stabilit clar scopul și calea de dezvoltare pentru politica UE în domeniul apei. Succesul acestei politici este o chestiune de voință politică și de angajament al părților interesate în anii următori.

Tabelul 7 de mai jos prezintă propunerile de acțiune incluse în plan, descrise în prezentul document, și calendarul implementării lor

Obiective specifice incluse în plan	Cum atingem aceste obiective?			
	Facultativ	Regulament	Condiționalitate	Priorități în materie de finanțare
Stabilirea prețurilor pentru apă astfel încât să se stimuleze utilizarea eficientă a acesteia	Orientări privind schemele de comercializare până în 2014 în cadrul strategiei comune de implementare	Aplicarea articolului 9 din Directiva-cadru privind apa (în curs)	Condiții ex ante pentru obținerea finanțării din fondul de dezvoltare rurală și de coeziune începând cu 2014	
Introducerea contorizării		Aplicarea articolului 9 din Directiva-cadru privind apa (în curs)		
Reducerea consumului de apă în agricultură			Condiție prealabilă pentru unele proiecte de irigații din cadrul dezvoltării rurale începând cu 2014	
Reducerea captării/îndiguirilor ilegale	Aplicarea GMES începând cu 2013	Posibilă inițiativă a UE referitoare la inspecții în 2013	Includerea ecocondiționării în PAC imediat ce condițiile din propunerea Comisiei sunt îndeplinite (adică cel mai devreme în 2014)	
Conștientizarea consumului de apă (de exemplu, apa conținută în mărfurile comercializate pe plan internațional)	Sprijinirea etichetării facultative și a schemelor de certificare			
Valorificarea la maximum a utilizării măsurilor de retenție naturală a apei (infrastructura verde)	Orientări în cadrul strategiei comune de implementare până în 2014		Ecologizarea pilonului I din PAC (zone de interes ecologic) începând cu 2014	Fonduri structurale și de coeziune și împrumuturi de la BEI (2014-2021)
Instalații eficiente pentru apă în clădiri	Criterii în materie de etichetare ecologică a UE și de achiziții publice ecologice 2013	Plan de lucru privind proiectarea ecologică până în 2012		
Reducerea pierderilor	Bune practici/instrumente referitoare la SELL în 2013			Fonduri structurale și de coeziune și împrumuturi de la BEI (2014-2021)

	Cum atingem aceste obiective?			
Obiective specifice incluse în plan	Facultativ	Regulament	Condiționalitate	Priorități în materie de finanțare
Valorificarea la maximum a utilizării apei		Posibil regulament în 2015		Fonduri structurale și de coeziune și împrumuturi de la BEI (2014-2021)
Ameliorarea guvernancei	Evaluare <i>inter pares</i> a planurilor de management al bazinelor hidrografice (2013-2016)			
Implementarea contabilizării apei Implementarea fluxului ecologic Aplicarea stabilirii de obiective	Orientări referitoare la contabilizarea apei/fluxurile ecologice în cadrul strategiei comune de implementare până în 2014 Orientări referitoare la stabilirea de obiective în cadrul strategiei comune de implementare până în 2014			
Reducere a riscului de inundații	Prin infrastructuri verzi (a se vedea mai sus) Sistemul european de sensibilizare la inundații	Planuri de management al riscurilor de inundații până în 2015		
Reducerea riscului de secetă	Prin infrastructuri verzi (a se vedea mai sus) Observatorul european al secetei în 2013-2014	Aplicarea cerințelor din Directiva-cadru privind apa (în curs)		
Un calcul mai bun al costurilor și beneficiilor	Orientări în cadrul strategiei comune de implementare până în 2014			

Obiective specifice incluse în plan	Cum atingem aceste obiective?			
	Facultativ	Regulament	Condiționalitate	Priorități în materie de finanțare
O mai bună bază de cunoștințe	<p>Modernizarea WISE până în 2015</p> <p>Modelul hidroeconomic al JRC până în 2013</p> <p>Activități privind interfața dintre știință și politică în cadrul strategiei comune de implementare (în curs)</p>	Cerințe în materie de raportare și statistică până în 2014		
Sprijin pentru țările în curs de dezvoltare				<p>Sprijinirea accesului la surse sigure de apă potabilă și la servicii de salubritate de bază</p> <p>Sprijinirea gestionării integrate durabile a apei</p> <p>(în curs și începând din 2014-2021)</p>

Obiective specifice incluse în plan	Cum atingem aceste obiective?				în de
	Facultativ	Regulament	Condiționalitate	Priorități materie finanțare	
Abordarea problemei poluării	Raport privind medicamentele și mediul (2013)	<p>Implementarea orientată a Directivei-cadru privind apa, a Directivei privind standardele de calitate a mediului/substanțele prioritare, a Directivei privind nitrații, a Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale și a Directivei privind emisiile industriale în ceea ce privește în special următoarele aspecte:</p> <p>1. Monitorizarea cerințelor din cadrul Directivei-cadru privind apa și a Directivei privind standardele de calitate a mediului/substanțele prioritare</p> <p>Extinderea zonelor vulnerabile la nitrați și consolidarea programelor de acțiune (în curs)</p> <p>3. Îmbunătățirea nivelurilor de conformitate în privința tratării apelor reziduale prin planificarea pe termen lung a investițiilor (inclusiv fonduri UE și împrumuturi de la BEI) până în 2018, pregătirea planurilor de implementare până în 2014.</p> <p>4. Asigurarea că autorizațiile pentru emisii industriale furnizează valori limită de emisie (ELV) coerente cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT) și țin seama de obiectivele pertinente în domeniul apei începând cu 2016.</p> <p>Adoptarea modificărilor propuse pentru Directiva privind standardele de calitate a mediului/substanțele prioritare</p>	<p>Adăugarea Directivei privind utilizarea sustenabilă a pesticidelor în mecanismul de ecocondiționalitate din cadrul PAC imediat ce condițiile din propunerea Comisiei sunt îndeplinite (adică cel mai devreme în 2014)</p>		

	Cum atingem aceste obiective?			
Obiective specifice incluse în plan	Facultativ	Regulament	Condiționalitate	Priorități în materie de finanțare
Soluții transversale	Parteneriate de inovare în domeniul apei și al productivității și durabilității agriculturii începând cu 2013	Punerea în aplicare globală a următoarelor directive: Directiva-cadru privind apa, Directiva privind standardele de calitate a mediului/substanțele prioritare, Directiva privind nitrații, Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale și Directiva privind emisiile industriale.	Posibile recomandări în cadrul semestrului european în 2013	Fixarea globală a priorităților pentru obiectivele legate de apă în cadrul PAC, al fondurilor structurale și de coeziune și al împrumuturilor de la BEI (2014-2021)